Zaterdag 6 Januari 1912 — 5e Jaargang No. 15

DE TRIBUNE

Redactieadres: D. J. WIJNKOOP, Ringkade 41 Amsterdam.

SOC.DEM.WEEKBLAD

Administratieadres: J. C. CETON, Langs Nekstraat 33III Amsterdam.

• VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. •
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd. Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct. —
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief. —

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Jaarswisseling. — Wij eischen. — Nog eens Muggezifterij. — De vrouw en het Socialisme. — De duurte-beweging en de gemeenten. — Parlementaire Kroniek: Staatsbegrooting. — De ondergang van het kleinbedrijf. — Kleine Berichten. — Uit de Vakbeweging — Agitatie tegen de Duurte. — Van de Afdeelingen. — Korrespondentie. — Advertentiën.

Van de Administratie.

Abonnementsgelden.

De postquitanties over het 2e kwartaal worden volgende week verzonden. Men rekene er op.

Buitenlandsche abonné's moeten bij vooruitbetaling voldoen. Postkwitanties naar 't buitenland worden niet verzonden.

Colportagenummers.

Van twee afdeelingen ontvingen we bericht van laat of niet ontvangen der pakjes colportage-nummers van No. 13 en 14. Vermoedelijk zijn de Kerst- en Nieuwjaarsdrukte bij de post daaraan niet vreemd. De pakjes worden *steeds* Vrijdagsavonds verzonden. Bij niet ontvangen reclameere men *onmiddellijk*. Soms kan dan nog nagezonden worden.

HET SOCIALISME.

Ten einde 't mogelijk te maken, dat *Het Socialisme* den 1sten van elke maand verschijnt en zoodoende de geheele maand als propagandanummer kan worden gebruikt, zal 't volgend nummer 1 Februari worden verzonden, en elk volgend nummer den eersten der maand de abonnenten en afdeelingen bereiken.

In verband hiermede wordt copie voor dit nummer ingewacht **vóór den 15den Januari**, geldzendingen en bestellingen voor den 25sten Januari. Men geve er wel acht op, want copie gezonden na dezen datum kan niet meer worden geplaatst, en bestellingen na den 25sten niet meer worden uitgevoerd. Bestellingen voor dit nummer moeten vergezeld gaan met 't bedrag voor het voorgaand nummer verschuldigd.

Jaarswisseling.

Een jaar, dat ongetwijfeld gedenkwaardig onder vele zal blijken zoowel voor de ontwikkeling der geheele wereld als van den proletarischen strijd om een andere orde der dingen, ligt weer achter ons. Een nieuw vangt aan, waarvan wij nog niet zeggen kunnen, wat het ons brengen zal. Maar wel zijn wij in staat de groote lijnen te zien, waarlangs de ontwikkeling der wereld van nu zich beweegt. Doen wij dat, dan heeft een terugblik op het jaar, dat ons de Maroccaansche en Afrikaansche spanning tusschen drie der grootste machten van Europa bracht, het jaar van den Turksch-Italiaanschen oorlog, het jaar der Chineesche Revolutie maar ook dat van de geweldige beweging der Engelsche arbeiders en zelfs van den scherpen klassenstrijd in ons land, het jaar der groote droogte en der duurte, noodzakelijk tengevolge: een versterking van de zekerheid, dat wij voor geweldige veranderingen staan.

K. Kautsky schreef in een prachtig *Vorwarts*-artikel enkele dagen geleden:

„Sedert een menschenleeftijd was de wereld niet zoo gevuld met ontploffingsstoffen als nu. Wij moeten teruggaan tot den aanvang onzer partij voor een halve eeuw om een even wildbewogen tijdvak te vinden. In het tiental jaren tusschen 1860 en 1871, toen een stuk van de nalatenschap der Revolutie van 1848 door haar erven werd ten uitvoer gelegd, weliswaar niet door proletariers en kleine burgers, maar door koningen en keizers, al waren het maar parvenu's onder de monarchen, die in Italië zoowel als in Duitschland zoo menigen troon omverschopten om hun doel te bereiken en zich niet schuwden daartoe zelfs met revolutionnairen in verbinding te treden, zooals met een Garibaldi, Kossuth, Lassalle en anderen."

Hij wijst er dan op, hoe ook nog de jaren van 1870 tot omstreeks 1885 een tijdvak vormden waarin het revolutionnaire vertrouwen op een naderende groote democratische revolutie zeer algemeen was onder arbeiders, socialisten en democraten, en hoe de feiten dat vertrouwen schenen te rechtvaardigen. Maar daarop kwamen de tijden, waarin die verwachtingen als dwaze illusies schenen af te sterven. De „democratische" Revolutie, waarop zoovelen nog met reden hoopten in die jaren, week hoe langer hoe meer uit het veld der mogelijkheid en aan den anderen kant scheen het, alsof er zich voor dë arbeidersklasse of althans voor een deel van de arbeiders een kans, een weg opende om zich in het kapitalisme een ietwat dragelijker bestaan te veroveren. Het waren in Duitschland de jaren na de afschaffing der socialistenwet (1890), de jaren tevens van de weldra reusachtig snelle ontwikkeling der vakvereenigingen, die eenige lotsverbetering brachten, de jaren van economischen voorspoed en nog niet te hoog opgedreven prijzen, de jaren van het begin der sociale wetgeving, die weliswaar op kosten der arbeiders plaats vond, maar die dan toch werd ingevoerd, de jaren ook van het opkomende reformisme en opportunisme.

En zien wij nu om ons, hoe van den grond af zijn de verhoudingen dan veranderd!

De Revolutie van 1905 in Rusland was als het vuursignaal, dat met den Russisch-Japanschen oorlog van 1904—05 heel de wereld het begin eener nieuwe ontwikkelingsperiode in de oogen brandde. Een periode die inderdaad reeds van het laatste tiental jaren der 19e eeuw dagteekent.

De illusies eener „democratische" revolutie zijn in de groote landen verdwenen: in Duitschland, Frankrijk, Oostenrijk, Rusland zelfs, ja nu ook in Engeland is het voor ieder, die niet blind is, duidelijk, dat een Revolutie nog slechts kan zijn: een proletarische Revolutie. Want de klassen der kleine burgers en der kleine boeren, hoe langer hoe meer ten ondergaand, steeds meer verdrukt en uitgemergeld door het groote kapitaal, zijn niettemin of juist daarom steeds meer reactionnair geworden, stellen zich steeds meer onder de hoede der machten van verleden en duisternis. En de groote massa der bezittende klasse? Openlijk of verkapt wordt zij steeds meer en meer de vijandin van allen „geleidelijken" vooruitgang, of machteloos en onverschillig op elk gebied, behalve dat van haar materieelen voorspoed. Aan het reformisme is daarmee de materieele bodem, de economische en politieke bestaansvoorwaarde onttrokken. Waar het leeft of zelfs nog machtig is, is dit een gevolg van de achterlijke ontwikkeling in kleine landen of van de traagheid, die alle denkbeelden langer doet leven dan haar stoffelijke basis.

Daarentegen welk een onafgebroken revolutie, niet meer alleen in het kleine Europa, maar nu voor ieders oogen op het ontzaglijk tooneel der wijde aarde, nu niet meer op een schiereiland van Azië (dat is namelijk Europa uit een aardrijkskundig oogpunt) maar in de brandpunten der Oude en der Nieuwe Wereld.

Tot de tanden gewapend, staan al de groote kapitaalmachten tegenover elkaar; het imperialisme, het streven naar het stichten van overzeesche wereldrijken, waar het „nationale" kapitaal zich vrij kan ontplooien, beheerscht heel de wereld van met elkaar strijdige reuzenmachten en overal is het dezelfde groote economische oorzaak, onafscheidelijk verbonden aan het ontwikkelingsstadium van het huidige kapitalisme, de overvloed van kapitaal, die het imperialisme, de koloniale politiek, het reusachtige militairisme te land en ter zee doet aanwassen tot in het krankzinnige.

En het Europeesche kapitalisme als geheel, zoowel als de afzonderlijke kapitaalsmachten zien daarbij het einde van hun heerschappij, de Godenschemering, reeds als een rossen vuurgloed aan den verren hemel. Want het kapitaal kan slechts leven door uitbreiding, door steeds nieuwe uitbuitings-mogelijkheid en de groote industrieele staten moeten landbouwrijken hebben voor die expansie zoowel als voor den aanwas van de industrieele bevolking. Die uitbreiding nu, hoe ras dreigt zij een onmogelijkheid te worden! Amerika wordt hoe langer hoe meer door het Amerikaansche kapitaal zelf als een beleggingssfeer gereserveerd; doch nu wordt de beweging steeds sterker om ook geheel Azië voor de belegging van het Europeesche kapitaal te gaan afsluiten.

De Revolutie in China is in haar diepsten grond een beweging van het jonge Chineesche kapitalisme tegen den import van het vreemde kapitaal; hoe lang zal het nog duren of dezelfde beweging grijpt de honderden millioenen menschen van Indië aan, waar in heel het reusachtige gebied van den Islam dit «nationalisme» reeds de geesten gaat beheerschen? En zoo zegt Kautsky:

„Zoo nadert het derde stadium van het kapitalisme, dat van de industrialiseering der landbouwwereld — het laatste stadium van het kapitalisme, waarbij het zichzelf onmogelijk maakt — wanneer het het beleeft. Want reeds de bloote nadering van dit tijdvak maakt heden ten dage het leven voor de groote massa steeds meer tot een hel. De toenemende industrialiseering der landbouwwereld doet zich 't eerste gevoelen door de toenemende duurte der grondstoffen en der voedingsmiddelen. Dat komt niet door dat er menschen te veel en bodemproducten te weinig komen, maar doordat in het stadium van het industrieele kapitalisme het monopolistisch karakter van den grond steeds toeneemt, de macht der grondbezitters de prijzen der bodemvoortbrengselen te verhoogen steeds meer toeneemt."

Zoo leven wij dan nu in het tijdvak van de toenemende duurte, van de toenemende lasten van het militairisme, van steeds zwaarderen belastingdruk, waar tegenover geen overeenkomstige loonstijging staat zelfs voor de beter betaalde arbeiders, terwijl de sociale wetgeving stilstaat of, als in Engeland, slechts een middel is in de handen van sluwe bediegers om het proletariaat meer te plunderen en het tegelijk een rad voor oogen te draaien.

En bij dit alles, boven de lasten van den gewapenden vrede, komt dan nog het telkens weer opkomende, het steeds meer dreigende gevaar van een botsing tusschen de groote machten, een botsing, welker gevolgen niemand kan voorzien doch die de halve aarde kan veranderen in een reusachtig veld met ruïnen en lijken, en onze veelgeprezen beschaving kan terugvoeren tot den tijd der groote godsdienstoorlogen.

Dit is het tafereel dat de wereld, dat Europa ons nu biedt. En zij, die meenen dat hier slechts Marxistische «overdrijving» spreekt, behoeven wij slechts naar de werkelijkheid en de vrees der beste en grootste geesten van onzen tijd te verwijzen om hun te doen zien dat het niet overdreven is.

Te midden van dit alles is het reformisme in ons landje, is de Arbeiderspartij bezig zoo mogelijk eenige sociale wetjes ietwat minder slecht te maken en ... de arbeiders te verdeelen.

Maar zien wij daarentegen naar de wijdere wereld, dan wordt dit gewurm onzichtbaar. Overal is de revolutionnaire geest onder de arbeidersmassa's opnieuw met geweldige kracht aan 't ontwaken. Engeland heeft aan den rand van een Revolutie gestaan en staat voor nieuwe kolossale gebeurtenissen; in Duitschland bereidt de arbeidersklasse zich voor op nieuwe, reusachtige conflicten met de staatsmacht en een felle worsteling bij de stembus; in Frankrijk is de laatste «democratische» schijn van de Republiek, eens het ideaal der reformisten, weggevaagd; in het «ordelijke» Oostenrijk is 't tot straatgevechten gekomen wegens de duurte; in Rusland leeft de beweging weer op.

En hebben wij zelfs in Nederland geen reden tot verheuging — waar ook hier een deel der arbeidersklasse in 't afgeloopen jaar beter den strijd heeft gevoerd dan in jaren 't geval was geweest?

Het aangebroken jaar moge brengen wat het wil: ons Marxisten brengt het slechts de bevestiging onzer inzichten en meer strijdenslust.

v. R.

Wij eischen.

A.s. Vrijdag 12 Januari hebben in Duitschland de verkiezingen plaats voor den Rijksdag.

Bij de laatste verkiezingen in 1907 verkreeg de Sociaaldemokratie direkt 29 zetels, en bij de herstemmingen nog 14 zetels. Bij de tusschentijdsche verkiezingen tusschen 1907 en thans, veroverde ze 10 zetels, zoodat ze bij de sluiting van den Rijksdag in Dec. 1911, 53 zetels in haar bezit had van de 297, die de Duitsche Rijksdag telt.

In 1907 vereenigde de Sociaaldemokratie op haar kandidaten $3^1/_4$ millioen stemmen.

In een manifest van 5 Dec. 1911 hebben het Partijbestuur en de Sociaaldemokratische Rijksdagfraktie de eischen der Sociaaldemokratie bekend gemaakt. Zij luiden als volgt:

Demokratiseering van den Staat in al zijn verhoudingen; vrije baan voor de ontwikkeling van alle persoonlijke aanleg en bekwaamheid; geen voorrechten; de rechte man op de rechte plaats.

Algemeen, gelijk, direct en geheim kiesrecht van het 20e jaar af **voor alle burgers zonder onderscheid van geslacht,** en voor alle vertegenwoordigende lichamen. **Evenredige vertegenwoordiging** om aan de, met de tegenwoordige districtsverdeeling samenhangende, schreeuwende onrechtvaardigheden een einde te maken.

Doorvoering van het parlementair regeerings-systeem. Volle verantwoordelijkheid van de Rijkskanselier (Eerste Minister) en de Staatssekretarissen (Ministers). Vorming van een Rijksdagskommissie tot kontrole op de buitenlandsche politiek. Medebeslissing door de Volksvertegenwoordiging over oorlog en vrede. Goedkeuring van alle staatsverdragen door den Rijksdag.

Organisatie van de landsverdediging op demokratische grondslag. Doorvoering van algemeene weerplicht voor alle mannen, die geschikt zijn de wapens te dragen. Verkorting van diensttijd tot op het voor de vorming der landsverdediging volstrekt noodzakelijke. Opvoeding van de jeugd tot mannen, die in staat zijn zich te verdedigen. Afschaffing van het privilege van de eenjarige vrijwillige dienst. Afschaffing van alle pronk en alle dure uniformen in leger en vloot.

Bestrijding van de Klassejustitie en de bureaukratische willekeur. Hervorming van het strafrecht, van de procesorde in het strafrecht, van het administratieve recht en van de straf-voltrekking, in den zin van moderne beschavings- en rechts-opvattingen. Afschaffing van alle uitzonderingswetten en uitzonderings-maatregelen in het bestuur.

Handhaving van het vereenigings- en vergaderings-recht voor alle arbeiders, bedienden en beambten.

Instelling van een Ministerie van Arbeid en van Kamers van Arbeid. Verkiezing der leden door de belanghebbenden op den grond van het algemeene, gelijke, direkte en geheime Kiesrecht. — **Uitbreiding der Arbeids-inspektie** door arbeiders en arbeidsters als helpers aan te stellen. **Wettelijk vastgelegde normale arbeidsdag** van 8 uren. Verdere verkorting van den arbeidstijd in voor de gezondheid schadelijke bedrijven

Hervorming van de arbeiders-verzekering. Opheffing van de achteruitzetting van landarbeiders en dienstboden. Direkte verkiezing van de vertegenwoordigers; uitbreiding van het recht der arbeiders in de vertegenwoordigende lichamen; verhooging van de uitkeeringen; **verlaging van de leeftijd waarop ouderdoms-rente wordt uitgekeerd van 70 op 65 jaar;** behoorlijke **ondersteuning van zwangere en kraam-vrouwen;** premies voor het zoogen, en **kostelooze hulp door vroedvrouwen en doktoren.**

Volle godsdienst-vrijheid. Scheiding van kerk en staat, en van school en kerk. Geenerlei ondersteuning uit openbare middelen voor kerkelijke doeleinden.

Algemeene kostelooze volksschool als grondslag voor het geheele onderwijs (éénheidsschool). Kostelooze leermiddelen. **Vrijheid voor kunst en wetenschap.**

Verlaging en ten slotte afschaffing van de indirekte belastingen, en afschaffing van de belastingen op levensmiddelen. Afschaffing van belastingen op veevoeder. Afschaffing van de *Einfuhrscheine* (die alleen aan de agrariërs het voorrecht geven van vrije graan-invoer). Beperking van de kontrole op de invoer van vee, gevogelte en vleesch, tot de volstrekt noodzakelijke gezondheids-maatregelen. **Opheffing van de invoerrechten op industrie-producten,** die de vorming van *syndikaten* en *ringen* begunstigen, en ertoe leiden, de producten van de Duitsche industrie goedkoop aan het buitenland te leveren, en ze aan de binnenlandsche verbruikers des te duurder te verkoopen.

Ondersteuning van alle maatregelen, die handel en verkeer bevorderen. Afschaffing van de belasting op spoorkaartjes en vrachtbrieven.

Progressief stijgende inkomsten-, vermogens- en successie-belasting, vooral omdat deze belasting der welgestelden en rijken het doelmatigste middel is, om het geschreeuw der gezeten patriotten naar steeds weer nieuwe leger- en vloot-uitbreiding te doen verstommen.

Binnenlandsche Kolonisatie om de productie van levensmiddelen te vermeerderen. Verandering van het grootgrondbezit in gemeenschappelijk bezit. Stichting en bevordering van staatswege van model-inrichtingen en scholen voor den landbouw. Het bruikbaar maken van moerassen, plassen, heide- en boschgronden. Verzet tegen alle pogingen, om vreemde volken door middel van koloniale politiek te onderdrukken en uit te buiten.

Zie hier de eischen der Duitsche arbeiders.

Ziehier in waarheid het program van de vooruitgang, van de beschaving, van de Sociaaldemokratie. Hopen wij, dat nieuwe honderdduizenden zich a.s. Vrijdag bij de millioenen voegen, die in Duitschland reeds dit program onderschrijven, om zoodoende de macht te vergrooten van het revolutionaire proletariaat, dat aan het brute kapitalisme zeker in Duitschland het eerst de doodsteek zal geven.

DE DUURTE

door D. J. WIJNKOOP.

Uitgave der Soc. Dem. Partij.

8 bladz. gr. 8°, Prijs 2 cents.

Tot 50 ex. 10 pct. korting. Boven 50 ex. 20 pct. korting.

Aanvragen te richten tot:

J. H. VAN DER WERFF, Kerkstraat 30II, Den Haag, of tot de brochurehandelaars der Soc. Dem. Partij.

Nog eens: Muggezifterij.

In de *Tribune* van 9 Dec. wezen wij onder den titel: Muggezifterij op de zonderlinge taktiek onzer «vrienden» van 't *Weekblad*, zooals die weer bleek uit 't optreden van Dr. v. d. Waerden tegen onze kritiek op Troelstra (in zake militarisme).

In een noot van een zijner artikeltjes komt Dr. v. d. Waerden hierop nu antwoorden in het *Weekblad* van 21 Dec. Het stukje luidt:

> In ons artikel „Vaderlandsliefde" hadden wij den vinger gelegd op woorden als „hartebloed". Troelstra achtte het in zijn *Volk*-artikel nog wel noodig daarop in te gaan, maar noemde deze kritiek een „hebbelijkheid". Nu komt v. R. in de *Tribune* vragen of het wel goede taktiek is hem te kapittelen. Ons antwoord weet men reeds: wanneer het wapen der Marxistische kritiek verkeerd wordt gehanteerd of zich op een verkeerd onderwerp richt, dan doet het geen goed, maar kwaad. Hiermede zijn de mannen van de *Tribune* het — blijkens hun herhaalde kritiek op de *Weekblad*-menschen — geheel eens.

Men ziet: Dr. v. d. Waerden maakt het zich gemakkelijk.

Wij hadden aangetoond, 1°. dat onze kritiek op Troelstra's optreden in zake militarisme geen muggezifterij was, maar zeer noodzakelijk en gewettigd, tenzij het Marxisme muggezifterij is of Troelstra plotseling Marxist was geworden; 2°. dat v. d. Waerden expres de groote en duidelijke verschillen tusschen de twee richtingen in dit geval had verdoezeld, zóódat een «gewone» arbeider zou moeten zeggen: uw betoog is muggezifterij.

Onze lezers zien, dat Dr. v. d. Waerden met geen woord op dit betoog ingaat. Evenwel: hij «antwoordt» toch iets. Hij antwoordt, dat «wanneer het wapen der Marxistische taktiek verkeerd wordt gehanteerd of zich op een verkeerd onderwerp richt, dat het dan geen goed maar kwaad doet.» Accoord, waarde Heer! Maar wat wij u verweten was juist, dat gij het wapen der Marxistische kritiek heelemaal niet of in ieder geval hoogst oppervlakkig had gehanteerd tegen den «reformist» Troelstra, terwijl gij **tegelijk** ons kapitteldet over een bijzaakje. Maar dat gij overmatig zwak waart tegenover den reformist en **tegelijkertijd** overmatig kritisch tegenover den ook-Marxist. En dat hierdoor — verstaat gij? — door deze gelijktijdigheid en deze dubbele taktiek het Marxisme noodzakelijkerwijze in de knel moest komen. Niet over de vraag, of wij elkander moeten bekapittelen ging het, maar over de vraag, of het Marxisme gediend is met een overmaat van goedmoedigheid tegenover Troelstra en een overmaat van *gezochte* kritiek op ons. v. R.

De Vrouw en het Socialisme.

Gedurende de staking in het transportbedrijf te Amsterdam, gingen de golven van den strijd zoo hoog, dat de vrouwen der Zeelieden in massa op de straat verschenen. Spontaan ontstond er een vrouwenbeweging die zich trots het wapenvertoon stuwde door de straten met geimproviseerde roode vanen in den stoet. Bij den strijd tegen de onderkruipers, hielden de vrouwen der bootwerkers een oog in 't zeil. In 't algemeen namen de proletarische vrouwen zoo krachtig mogelijk deel aan den strijd. Die omstandigheid trachtte de vrouwenclub te Amsterdam te benutten voor de propaganda. Een strooibiljet werd uitgegeven, waarvan de korte zin was: Vrouwen, strijdt steeds voor het socialisme. Bij de behandeling van de Staatsbegrooting werd dit biljet door een afgevaardigde geciteerd ten bewijze van de slechtheid der stakers, goedgekeurd door een organisatie onderdeel uitmakende der arbeiderspartij. De mare wil, dat de huisvrouwen der revisionisten nu juist geen aangenaam discours hebben gevoerd met de stakers-vrouwen. De ontvangst was van de zijde der strijdende vrouwen verre van hartelijk op Kattenburg.

Het voorvalletje in de Kamer geeft «De Proletarische Vrouw» aanleiding in één der laatste nummers een kort woord te zeggen. Andere lessen schijnt de redactie uit het geval niet te trekken dan: de stakers-vrouwen waren zoo slecht niet; ze brachten alleen een tram tot stilstand; wij zijn niet voor de «haarspelden-methode». In elk geval blijkt het halfzachte blad en derzelver redactrice geen benul te hebben van de reden waarom zij geen effect sorteerden onder deze vrouwen die werkelijk streden. Evenmin als geheel de arbeiderspartij, waartoe de vrouwenclubs behooren, op Kattenburg indruk maakte door de verkiezing van Vliegen in den Raad, omstreeks dien tijd. Die ging geheel buiten de werkelijke strijders om; Bootwerkers en Zeelieden gingen niet ter stembus! Het «Socialisme», het stopwoord dat de arbeiders-partij nog steeds gebruikt, ieder arbeider en arbeidersvrouw weet wat dit woord daar wil zeggen na de staking in het bouwvak en in het transportbedrijf. Het is vergeefs aan de leidsters der vrouwenclubs te zeggen dat «*het* Socialisme» niet bestaat, evenmin als «*de* godsdienst». In den mond van een lid der arbeiderspartij beduidt «het Socialisme» iets anders dan in onzen zin.

Of lichamen of personen voorstanders zijn van «het Socialisme» hangt af van *de houding die zij aannemen in den klassenstrijd*. Niet aan het einddoel, maar aan de taktiek in het algemeen kan men weten of iets socialistisch is. Zooals blijkt en gebleken is, was de houding van de S. D. A. P., gemeten aan den klassenstrijd tijdens meergenoemde staking, verre van socialistisch. Het is dus pronken met valsche veeren van «De proletarische vrouw», bij de heldhaftige zeelieden- en bootwerkersvrouwen aan te komen met een aansporing om steeds te strijden voor het Socialisme. «Gaat U voor dames zoo had het antwoord kunnen luiden, en zorg ons niet in den rug aan te vallen met uwe mannen, steunt ons in den zwaren strijd.» Dit wat betreft den strijd tegen de werkgevers.

* * *

Nu iets over den politieken strijd. In het orgaan der vrouwenclub kwam onlangs een artikel voor van Troelstra over het vrouwenkiesrecht. Voor ieder goed verstaander van den klassenstrijd voor het algemeen kiesrecht, bleek daaruit zonneklaar, dat Troelstra zich eventueel voorbehoudt te stemmen voor een *beperkt vrouwenkiesrecht*, bij een wijziging van het kiesrecht door de volksvertegenwoordiging. Nu zou men denken dat de redactie van «De proletarische vrouw» daarvan iets zou hebben gemerkt. Geen sprake van! De dames missen het noodige inzicht, om niet te spreken van den flair. Het is dus een weinig ongepast om andere vrouwen aan te sporen steeds te strijden voor het Socialisme. Strijdt eerst eens zelf tegen Troelstra voor het *algemeen* kiesrecht voor mannen en *vrouwen*. Helaas dit kunnen zij niet. Wie als man of vrouw wil strijden voor het Socialisme, hij of zij worde lid van de S. D. P. O. V.

De duurte-beweging en de gemeenten.

Aan het slot van eenige artikelen, waarin hij onderzocht, wat de taak der gemeenten ten opzichte van de duurte zou kunnen zijn, komt Wibaut — in het Weekblad van 29 Dec. — ook even te spreken over de vergelijking, die wij hier voor 14 dagen (Tribune van 23 Dec.) gemaakt hebben tusschen het optreden der Fransche sociaal democratie blijkens haar manifest van 9 December en dat der Nederlandsche arbeiderspartij.

Wij hebben daar gewezen op punt 4 van het program van practische eischen door de Fransche Partij opgesteld en dat den eisch inhield van:

> «uitbreiding der economische bevoegdheden van de gemeenten, waardoor deze evenals in andere landen... voornamelijk wat betreft woning- en voedingsdienst, in staat zullen zijn op nuttige wijze tusschenbeide te komen ten bate der werkers onder de voorwaarden en vormen welke de omstandigheden toestaan »

Wat zegt de redacteur van het Weekblad nu over deze vergelijking? Wel, «dat het voorbeeld allerongelukkigst is gekozen.» Immers, gaat W. voort, het ontbreekt de Nederlandsche gemeenten volstrekt niet aan «economische bevoegdheden» op het gebied van gemeentelijke diensten, gemeentelijke voorzieningen en gemeentelijke bedrijven. W. wijst dan voor zoover het betreft het woningvraagstuk op de Woningwet, die de Nederlandsche gemeenten allerlei «bevoegdheden» geeft en, wat betreft de verzorging met voedingsmiddelen, wijst hij er op, dat er geen wettelijk verbod bestaat voor een zoo ruim mogelijk optreden der gemeenten op dit gebied, terwijl èn wat woningnood èn wat levensmiddelen betreft, de bevoegdheden der Fransche gemeenten veel geringer zijn.

Dit laatste was ons nu ook wel zoo'n beetje bekend.

Maar 't heeft met de eigenlijke kwestie waar 't hier omgaat, niets te maken. De heele argumentatie van W. bewijst namelijk niets anders dan het feit, hoever de Weekblad-Marxisten reeds op het «reformistische» pad zijn voortgeschreden, d.w.z. hoe zeer zij den heelen strijd tegen het kapitalisme en zijn verschijnselen niet meer in de eerste plaats beschouwen als een middel om de arbeiders zoo sterk mogelijk te maken ter verovering van de macht en ter overwinning van het stelsel, maar als een streven naar «hervormingen» en hervormingetjes *in* het kapitalisme.

Natuurlijk met het bekende «reformistische» resultaat — zie de politiek van Jaurès en consorten — dat men hoe langer hoe minder «bereikt».

Wie in ons nummer van 28 December het manifest der Fransche Partij heeft gelezen weet, dat dit in zijn geheel een revolutionnair-socialistisch karakter draagt. Waarom? Omdat het op den voorgrond stelt de noodzakelijkheid van den revolutionnairen strijd tegen het kapitalisme als stelsel. Omdat het tot de arbeiders zegt: Indien gij u vereenigt en socialistisch, dwz. revolutionnair optreedt, dan kunt gij de machtsorganen van den burgerlijken Staat aanwenden ten bate van uw klasse, omsmeden als 't ware van wapenen der bezitters tot werktuigen voor de niet-bezitters. Dit kunt gij, indien gij u machtig maakt en indien gij socialistisch gaat denken en handelen. En de «practische» maatregelen die in dit manifest worden aangegeven, zijn niets anders dan voorbeelden, dan verwijzingen aan de nog niet socialistische arbeiders naar wat mogelijk is, indien zij maar willen.

W. daarentegen gaat ons een lesje opzeggen, over wat de «bevoegdheden» der gemeenten zijn in den huidigen burgerlijken staat, en bij een zwakke, nog-niet socialistische, nog niet-revolutionnaire, maar verdeelde, verslapte en moedelooze arbeidersklasse.

Wij antwoorden daarom *met* het Fransche Partijmanifest en in overeenstemming met den geest, die de sociaaldemocratie *vroeger* als van zelfsprekend aanvaardde: de gemeente zoowel als de staat zullen ten opzichte van de duurte, zoowel als ten opzichte van de andere verschijnselen van het kapitalisme èn in ons land èn in Frankrijk èn elders niet alleen eenige «bevoegdheden» erlangen, maar zullen ook iets, zullen *alles* doen, wat mogelijk is, niet eer, maar dan ook zeker, wanneer *de* arbeiders het willen.

De arbeiders, dat zijn niet de halfhonderdduizend vakvereenigingsmannen, voor de helft *nog* niets van het socialisme snappend, en voor een kwart *weer* half en heel verburgerlijkt.

De arbeiders, dat zijn alle Nederlandsche arbeiders zoo mogelijk, en in ieder geval een zoo groot mogelijk aantal arbeiders in ons land zoo goed als elders, die bereid zijn te strijden, te demonstreeren, onafgebroken te vechten omdat ze revolutionnair denken, voelen en willen.

Wibaut m.a.w. legt precies als alle reformisten niet den nadruk op het groote doel: de zoo snel mogelijke revolutionneering van de hersens van zooveel mogelijk proletariërs, maar op de vraag, wat tegen de duurte bij de tegenwoordige machtsverhoudingen wel zoo goed mogelijk zou kunnen worden bereikt. Dan wordt inderdaad de vraag: welke bevoegdheden geeft de gemeente hier of elders een zeer gewichtige. Maar dan is ook de logische consequentie dat men met *Het Volk* constateert — zie dat blad van 19 Dec. — wat gedaan kon worden is gedaan, wat bereikt kon worden is bereikt.

Wat er bereikt is, dat zien wij in Rotterdam — een fooi aan eenige honderden gemeentewerklieden; en in het Rijk — een fooi voor eenige staatsdienaren, die de Eerste Kamer misschien nog zal verwerpen.

Maar wij zeggen: er is nog niets of zeer weinig bereikt, omdat gij, Arbeiderspartij en gij leiders van het N.V.V., de gelegenheid moedwillig op zij wilt schoppen om meer revolutionnair denken, meer socialisme te brengen in de hoofden van arbeiders, die u nog niet volgen. En gij, «Marxist» Wibaut, gij bewijst voor de zooveelste maal «heerendiensten» aan de reformisten, met het orgaan, dat gij verworven hebt als loon, omdat gij de reformisten in Deventer geen veto hebt toegeroepen.

Hoe een nuttige rol het Weekblad tegenwoordig voor het reformisme vervult, blijkt uit dit staaltje weer bijzonder duidelijk.

Het Volk bestreed ons artikel van 23 Dec. op de manier, die wij van dit orgaan gewend zijn. Het ging niet op ons bewijs in, dat het een leugenachtig voorwendsel was om in eventueele feilen van het *voorloopig* program van actie een reden te vinden voor het niet-meedoen aan de Arbeiderspartij. **En het vermeldde met geen woord het manifest der Fransche Partij, de kern van onze vergelijking.**

Het Volk kan zich dit alles permitteeren èn omdat het zuiver-reformistisch is, èn omdat *niemand* in de Arbeiderspartij meer practisch, d.i. dadelijk, opkomt tegen zulke vuile manieren, èn omdat 't er op kan vertrouwen, dat 't tegenwoordige Weekblad nog wel eens dunnetjes over zal doen, wat het hoofdorgaan misschien niet in voldoende mate heeft opgeknapt, namelijk de bestrijding der sociaaldemocratie ook met argumenten, die niet expres valsch zijn.

En zoo is het ook dezen keer weer gegaan.

Gelukkig, dat ondanks alles de waarheid omtrent de sociaaldemocratie, d.w.z. omtrent haar niet-reformistisch karakter, zich meer en meer baanbreekt buiten de Arbeiderspartij.

v. R.

Parlementaire Kroniek.

Staatsbegrooting.

Zooals gewoonlijk heeft ook dit jaar de demagogie hoogtij gevierd bij de bespreking van het militarisme in de Kamer. Daar wordt een brutaal spelletje mee gespeeld; iedere burgerlijke partij, die in de oppositie is, maakt veel misbaar over de opdrijving der militaire uitgaven om, zoodra zij zelf aan het laadje zit, die uitgaven even hard op te drijven. In 1907, toen er een liberaal-vrijzinnig-democratisch ministerie was, verklaarde de heer Talma zich ongerust over de hooge uitgaven voor het militarisme, en hij diende een motie in om aan die ongerustheid uiting te geven. (Men begrijpt wat een prachtig verkiezings-successtuk die motie moest zijn!) Zoo gauw was echter de heer Talma, een paar maanden later, zelf minister geworden, of hij trok de motie in; de ongerustheid was genezen. Nu waren weer de vrijzinnigen in de oppositie, en daarom diende de vrijz.-democraat Marchant dezelfde motie opnieuw in.

Dit jaar kwam de liberale heer Patijn verklaren, dat „de zeer ongewone wijze waarop onder deze regeering stijgende zijn de militaire uitgaven" hem „zorgen baart". Hij becijferde, dat in het vierjarig bewind van dit kabinet de uitgaven voor oorlog en marine met bijna vijf millioen gulden zijn gestegen, waarbij dan nog dure plannen komen als b.v. het fonds van 46 millioen voor de kustverdediging. En hij vond dit niet „verantwoord"; de regeering

„heeft reeds lang de grens overschreden van hetgeen wij kunnen offeren voor onze militaire lasten in verhouding tot hetgeen wij kunnen uitgeven voor andere zaken. En wanneer men dat doet, vervalt men in het militarisme in den slechten zin van het woord".

Dat is toch maar raak gezegd, zou men zoo denken. Zoo mooi klonk het, dat Troelstra zich bij den liberalen demagoog aansloot met de woorden:

„Wat betreft het militarisme, ben ik in de aangename gelegenheid mij grootendeels te kunnen beroepen op de rede, gisteren door den geachten afgevaardigde uit Zierikzee (Patijn) gehouden, en waarin dat thema op, dunkt mij, zeer verdienstelijke wijze is uitgewerkt, terwijl ik bovendien kan verwijzen naar redevoeringen, van onze zijde gehouden bij de Militiewet."

Het aangename gevoel, dat mr. Troelstra bekroop, is ongetwijfeld oorzaak geweest, dat hem een enkele kleinigheid is ontgaan, die hem reden had kunnen geven om de mooie woorden van den heer Patijn een weinig minder ernstig te nemen. Wij bedoelen het merkwaardige feit, dat onder het vrijzinnige kabinet de Meester, dat vóór het tegenwoordige gedurende nog geen drie jaren heeft geregeerd, de militaire uitgaven eveneens met ruim 2 millioen zijn gestegen. En de plannen van die vrijzinnige regeering waren nog wel duurder dan die van de tegenwoordige: 8 millioen voor de stelling van Amsterdam, terwijl de minister van Marine rondliep met een vlootplan, dat ruim 86 millioen zou kosten!

Als mr. Troelstra dit had bedacht, zou hij aan het liberale woordenspel geen andere waarde hebben kunnen toekennen dan demagogie, waarbij hij zich niet kon aansluiten, maar die hij had behooren te ontmaskeren. Zoo weinig ernstig gemeend was trouwens de rede van den heer Patijn, dat hij met zijn geheele partij heel gemoedelijk vóór de oorlogsbegrooting — die hem zooveel zorg baart — stemde!

Hoe kan 't ook anders?! Alle burgerlijke partijen wenschen de versterking van het militarisme, moeten aan de opdrijving der uitgaven meedoen, omdat heel het moderne kapitalisme beheerscht wordt door het imperialisme. Het maakt dan ook een komieken indruk, om te midden van dit imperialistisch en militaristisch drijven een goedig utopist, als den heer Hugenholtz, te zien preeken over de «arbitrage-idee», waarvan hij zich maar trouw verbeeldt, dat zij groote vorderingen maakt en goed op weg is om de wereld te veroveren. Er is in het burgerlijke gezelschap wel niemand, die zich door dezen vredes-apostel zijn stellingen, die volkomen strijdig zijn met de duidelijke werkelijkheid, laat wijsmaken. Men zou het daarom als een onschuldige liefhebberij kunnen beschouwen, indien niet het gevaar bestond, dat de arbeiders buiten het parlement zich door zijn voorspiegelingen in slaap lieten wiegen, en aldus den ernst der tijden niet zouden zien. Om deze reden kan het goed zijn, even te laten zien tot welke dwaasheden een man als de heer Hugenholtz moet komen Een oppervlakkige beschouwing van den internationalen politieken toestand bracht hem tot de verzuchting, dat de tijdsomstandigheden niet gunstig zijn voor zijn geliefkoosde «arbitrage-idee». Maar — vroeg hij opgeruimd — «wat bewijst dat?»

«Het bewijst dat oorlog nog niet tot het verleden behoort — dat wisten wij wel —, maar het bewijst niet dat arbitrage niet noodig is. Integendeel, want als de weg van arbitrage gevolgd was tusschen Italië en Turkije, dan zouden wij nu niet getuigen zijn van de gruwelen van dien oorlog in Noord-Afrika.»

Zoo'n leukerd! Daar had nu niemand aan gedacht. Jammer alleen, dat dat woordje «als» er bij komt, *als* de hemel op aarde daalt....

«En het bewijst ook niet — gaat hij onverstoorbaar verder — dat arbitrage onmogelijk is, want gelukkig hebben wij het voorbeeld van Marokko. Daar hebben wij dan toch gezien, dat langs den weg van diplomatieke onderhandeling een oorlog kan worden voorkomen.»

Dat is iets, wat zeker nooit iemand zou hebben gedacht: Dat uit de Marokko-kwestie, die ons aan den rand van een wereldoorlog heeft gebracht, die het onafwendbaar gevaar van zulk een uitbarsting aan het proletariaat heeft getoond, dat daaruit door een „voorlichter" van het proletariaat het bewijs zou worden gehaald van den naderenden zegepraal der „arbitrage-idee". Als wij eenmaal van die dwaasheid hebben kennis genomen, kan ons van dezen „politicus" niets meer verwonderen, zelfs niet dat hij een kniebuiging maakt voor de z.g. Vredesconferenties, door het proletariaat gewoonlijk als vredescomedies aangeduid. De heer Hugenholtz zegt:

„Nu hebben die Vredesconferenties voor zeer velen, ook voor mij, een bijsmaak van onoprechtheid. *Misschien zit dit meer in den naam*, in het cachet dat er op gelegd is; daarom zijn zij aan zeer velen niet sympathiek Maar indien die conferenties kunnen worden beschouwd, *en dat geloof ik*, als een uiting van het bewustzijn, dat aan het militarisme paal en perk moet worden gesteld, zijn ze als zoodanig welkom."

Ziedaar het beeld van dezen „staatsman": het welkom toeroepend aan de Vredesconferentie, bijeengeroepen door den bloed-tscaar van Rusland, de comedies, waaraan in de burgerlijke wereld niemand meer waarde hecht, sinds wier bijeenkomst de wereld gedreund heeft van oorlogsgeweld als nooit te voren. Wel moet ons landje achterlijk zijn, dat iemand die zóó onsocialistisch optreedt, poseeren kan als vertegenwoordiger van het proletariaat.

B. C.

De ondergang van het kleinbedrijf.

Het doel, dat de sociaaldemocratie beoogt, is niet louter iets, dat door het menschelijk verstand is uitgedacht; het komt voor ieder, die de onafgebroken ontwikkeling en omvorming der wereld om hem heen waarneemt, vanzelf daaruit voort. De oorzaak van deze ontwikkeling ligt in de meerdere voortreffelijkheid van het kapitalistisch grootbedrijf, die bij vrije concurrentie tot den ondergang van het kleinbedrijf voeren moet. Deze meerdere voortreffelijkheid bepaalt zich niet alleen tot het technische voordeel van betere machines, maar daarbij komt nog het voordeel van den inkoop en den verkoop in het groot, zoowel als het beschikken over voldoend kapitaal, om van gunstige omstandigheden gebruik te maken en ongunstige te kunnen verduren.

De voordeelen van het kapitalistisch grootbedrijf springen zoo duidelijk in het oog, dat ook de verdedigers van de huidige inrichting van de maatschappij, die zich zelf en anderen zouden willen wijsmaken, dat de maatschappij zich met in de richting van het socialisme ontwikkelt, ze niet ontkennen kunnen. Maar, zeggen zij, het kleinbedrijf daarentegen heeft weer andere voordeelen tegenover het grootbedrijf.

Het kan beter beantwoorden aan de verschillende persoonlijke eischen van de klanten. Het kan grooter vlijt en zorgvuldigheid bij den arbeid tegenover de voordeelen van het grootbedrijf stellen, dat afhankelijk is van gehuurde dure arbeidskrachten, die slechts een beperkten tijd werken willen en zich om den bloei van de zaak niet bekommeren. Door spaarzaamheid kan de patroon in het kleinbedrijf het met een kleine winst stellen en kan hij goedkoop verkoopen; zoo is hij in staat te concurreeren met het grootbedrijf, dat ruim bezoldigde directeuren en beambten tot zijn last heeft

Deze argumenten zijn voor een deel zonder twijfel juist; voor zoover ze juist zijn, bewijzen ze echter iets anders, dan degenen, die ze te berde brengen, meenen. Er zijn takken van bedrijf, die voor kleinbedrijf bijzonder geschikt zijn, daar zij dienen tot de persoonlijke bediening en verzorging der menschen en dan ook aangewezen zijn op een beperkten kring van klanten. Zulke zijn bijv. allerlei soort van inrichtingen, waar iets verkocht wordt, herbergen, restauraties en logementen, kapperswinkels, strijkinrichtingen, werkplaatsen voor herstellingen, schoenlapperszaakjes en moestuinen. Zulke bedrijven moeten door den bloei van het grootbedrijf snel in aantal toenemen. Immers ten eerste brengt het kapitalisme steeds grooter menschenmassa's van het land, waar men allerlei behoeften niet kende of ze zelf bevredigde, in de groote stad. En ten tweede leidt de toenemende arbeidsverdeeling daarheen, dat steeds meer arbeid, die vroeger in huis gedaan werd, door vreemden arbeid, welks voortbrengselen men koopt, vervangen wordt. De ontwikkeling van het kapitalisme schept aldus voor zulke takken van bedrijf een zich sterk uitbreidende markt; hun toename is dus geen bewijs van de meerdere voortreffelijkheid van het kleinbedrijf, maar van den groei van de warenproductie ten koste van de productie voor eigen gebruik. En voor het socialisme is het ook niet noodig, dat van te voren alle kleine kapperswinkels door grootbedrijven met electrische inzeepmachines en stoomscharen vervangen worden!

Ook is het juist, dat door verlenging van zijn arbeidstijd, door grooter vlijt en beperking van zijn behoeften de kleine patroon het nog lang uithouden kan. Wie zal daarin echter een bewijs van de meerderheid en de levensvatbaarheid van het kleinbedrijf zien? Wie den bloei van zijn zaak daarmee bewijzen wil, dat hij zelfs met droog brood tevreden is, zal moeilijk geloof vinden. De aangevoerde argumenten geven geen enkel bewijs voor de meerdere voortreffelijkheid van het kleinbedrijf; zij bewijzen, dat de verdringing en terzijdestelling van het kleinbedrijf slechts één van de verschijningsvormen is van de meerderheid van het grootbedrijf. Een andere is de verlaging van den levensstandaard, de vermeerdering van zorg en druk. Evenals bij een mensch het gebrek aan levenskracht niet altijd leidt tot den dood, maar ook den vorm kan aannemen van een langdurigen ziektetoestand, zoo vertoont zich het gebrek aan levenskracht bij de kleine bedrijven onder den druk van de groote niet slechts als hun ondergang, maar ook als hun achteruitgang.

Deze onderscheiding is van gewicht, wanneer de uitkomsten van de bedrijfsstatistiek bij de beoordeeling van de ontwikkeling der maatschappij aangehaald worden. Immers daarin kan slechts de verdwijning, niet echter de achteruitgang, de inwendige verslechtering van het kleinbedrijf uitgedrukt worden. De argumenten, die het waarschijnlijk moeten maken, dat het kleinbedrijf het heel goed uithouden kan, bewijzen alleen, dat zijn gebrek aan levenskracht slechts voor een klein deel in de statistiek tot uitdrukking komen kan.

Wat blijkt nu uit de stastistieken? Vergelijken wij de uitkomsten van de Duitsche bedrijfstellingen van 1882 en 1907, dan vinden wij voor alle bedrijven te zamen;

	1882 Aantal.	1907 Aantal.	Verhouding.
Kleinbedrijf (1—5 personen)	2.882.768	3.024.118	100 tot 105
Middelsoortbedrijf (6—50 personen)	112.715	267.410	100 » 237
Grootbedrijf (meer dan 50 personen)	9974	32.007	100 » 321

De kleinbedrijven zijn dus slechts met weinig, met 5 procent toegenomen, in denzelfden tijd, waarin de bevolking met 40 procent toenam; daarentegen zijn de middelsoortbedrijven meer dan verdubbeld, en is het aantal grootbedrijven vier maal zoo groot geworden. Zou dit nog den schijn kunnen geven, dat de kleinbedrijven toch niet verdrongen zijn, doch zich eenvoudig niet verder ontwikkeld hebben, een ander beeld vertoont zich, wanneer men *alleen* de industrieele bedrijven beschouwt, dus de half tot den landbouw behoorende, tuinbouw en veeteelt, zoowel als de bedrijven met handel en verkeer in verband staande, uitzondert. Voor de industrie *alleen* gelden deze getallen:

	1882.	1907	Verhouding.
Kleinbedrijf	2.175.857	1.871.785	100 tot 86
Middelsoortbedrijf	85.001	187.449	100 » 221
Grootbedrijf	9.481	29.154	100 » 308

Hier zijn dus de kleinbedrijven gemiddeld met 14 % verminderd; de ontwikkeling van het grootbedrijf heeft in 25 jaar meer dan 300.000 kleinbedrijven te gronde gericht. In hun plaats zijn nieuwe kleine zaken opgekomen in die bedrijven, die tot taak hebben de persoonlijke bediening en verzorging van een beperkten kring van klanten. De groep, die handel en verkeer, hôtel en restauratiewezen omvat, toont het volgende beeld van haar ontwikkeling:

	1882.	1907.	Verhouding.
Kleinbedrijf . . .	676.238	1.204.737	100 tot 178
Middelsoortbedrijf.	26.531	76.366	100 » 288
Grootbedrijf . . .	463	2.828	100 » 611

Hier vertoont zich dus niet een toename van de kleinbedrijven alleen, maar ook een veel sterker toename van de middelsoort- en grootbedrijven. Hier blijkt dus het kleinbedrijf niet beter dan het grootbedrijf, maar de sterke toename van de behoefte verbergt de in werkelijkheid grootere geschiktheld van de grootbedrijven en maakt het voor talrijke kleinbedrijven mogelijk, zich naast de eerste te ontwikkelen.

Natuurlijk gaat het er niet eenvoudig om, of het grootbedrijf in theorie beter is, maar juist daarom of het in de practijk nuttiger is voor de maatschappij. Is het toenemen van het aantal groote fabrieken het bewijs, dat de wereld voor het socialisme rijp is, de menschen, die uit een vroeger onafhankelijke positie zijn gedrongen, zijn de eerste levende bewijzen voor het bankroet van de bestaande orde van zaken. Het aantal zelfstandigen steeg van 1882 tot 1907 van 4.851.000 tot 5.242.000, terwijl het aantal beambten van 307.000 tot 1.290.000, en het aantal arbeiders van 9.839.000 tot 17.835.000 steeg, alles in Duitschland. Dat is in werkelijkheid natuurlijk geen toename van de zelfstandigen, daar de families van de vroeger zelfstandigen hun aandeel hebben in den geweldigen aanwas van de bevolking. In procenten van het totaal uitgedrukt, zijn de zelfstandigen van 32 op 22 teruggegaan, de beambten van 2 tot 5 en de arbeiders van 66 tot 73 gestegen. Voor een geheel tiende deel van alle in een beroep werkzame menschen geldt, dat hun ouders nog onafhankelijk waren, terwijl zij afhankelijk zijn. Een derde deel van degenen, die voor 25 jaar nog zelfstandig waren, heeft zelf ondervonden, wat verlies van een onafhankelijke positie te beteekenen heeft. Wanneer men dan nog bedenkt, hoeveel afhankelijkheid achter schijnbare zelfstandigheid verborgen is en hoe weinig een zelfstandige positie overal een van zorgen vrij, rustig bestaan beteekent, dan komt uit deze getallen nog duidelijker het ontstellende beeld van den geweldigen achteruitgang van het kleinbedrijf naar voren, dat tegelijkertijd de onvermijdelijkheid van het socialisme beduidt

A. P.

Kleine berichten.

Het buitenlandsche Komitee van de Algemeene Joodsche Arbeidersbond in Littauen, Polen en Rusland, kortweg *Bund* genoemd, maakt bekend dat de strijd van de Joodsche Borstelmakers in het Noordwesten van Rusland *met een volkomen overwinning is geeindigd.* De taaie tegenstand van de arbeiders en hun solidariteit overwonnen alle moeilijkheden, en de achturendag werd in het heele industriegebied weer hersteld. Gelijk men weet is deze achturendag een vrucht der Russische Revolutie, en beproefden de ondernemers den arbeidsdag weer te verlengen, wat hun dus niet is gelukt.

*

Ook een bewijs van de heerlijkheid van het Kapitalisme is het geval in een Berlijnsch tehuis voor onbehuisden, waar plotseling door een onbekende ziekte, die evenwel aan vergiftiging door vervalschte drank of voeding toegeschreven moet worden, plotseling meer dan 150 inwonenden ziek werden, waarvan reeds meer dan 70 omkwamen. Voor het Kapitalisme is dit zeker een van de makkelijkste manieren om van deze „onbruikbaren" af te komen, maar wat te zeggen van een samenleving, waar de menschen ondanks dat ze uitdrukkelijk voor dit „tehuis" van den dood gewaarschuwd werden, toch aandrongen om er te slapen! Een heerlijke samenleving inderdaad, die Kapitalistische!

*

In de Engelsche textiel-nijverheid werden 260000 arbeiders uitgesloten, omdat ze weigeren met ongeorganiseerden te werken. Men weet dat de Britsche textiel baronnen, evenals de mijn- en spoorwegkoningen, ondanks de goede zaken die ze tegenwoordig maken, en ondanks de duurdere levensmiddelprijzen, verbetering der loonen bij voortduring weigeren. In dit verband is het hun natuurlijk veel waard, nu de Engelsche arbeiders eindelijk wakker geworden zijn en ook de textiel-bewerkers niet meer leidzaam gelieven toe te zien, dat de kracht der georganiseerden wordt gebroken. Vandaar hun liefde voor de vrijheid.... der ongeorganiseerden.

*

In China is een republikeinsche Regeering gekonstitueerd; de revolutionaire leider Dr. Soenjatsen werd in de oude hoofdstad Nanking tot eerste President benoemd. De strijd tegen de heerschende dynastie en bureaukratie der Mandsjoes zal nu wel voortgezet worden totdat Peking, de hoofdstad en het broeinest dier heerschappij, veroverd is. Er is ook reeds een Ministerie gevormd, waarin de vroeger genoemde onderhandelaar te Sjanghai der revolutionairen Dr. Woetingfang buitenlandsche zaken, d. w. z. de verhouding tot de kapitalistische mogendheden, voor zijn rekening schijnt te nemen. De onderhandelaar der heerschende partij, Tangsjaoji, schijnt evenals andere gevolmachtigden en generaals der Mandsjoe-Regeering tot de revolutionairen overgeloopen. Waarschijnlijk zal het dus ditmaal de Minister President der Mandjoes, de sluwe Joeansjikai, niet gelijk hij reeds in September 1898 deed, gelukken om de hervormers en revolutionairen aan de Mandsjoes te verraden. Grappig is nog, dat de marine-minister in het revolutionaire bewind, die trouwens ook tot de strijdende hervormers van 1898 behoort, in 1896 door Duitschland niet als Chineesch gezant geaccepteerd werd, omdat hij .... te laag in rang was!

*

De Russische rooftocht tegen Perzië duurt voort, al heeft de Perzische Regeering ook de eischen van Rusland, o. a. het laten vallen van de financiëele beheerder Shuster, aanvaard. Het gaat bij Rusland dan ook niet tegen Shuster of vóór den ex-Sjah maar eenvoudig om Perzië. Het is reeds zoover, dat het evenals het beschaafde Italië en Tripoli deed, inwoners van de grootste Perzische stad Tebris, en heel voornamen, die zich tegen den Russischen indringer verzetten, eenvoudig op de openmarkt liet ophangen. De Engelsche Regeering steunt dit alles door gelijk de Russen in het Noorden, zelve in het Zuiden op te dringen. Dit alles wil evenwel niet zeggen, dat Rusland slagen zal. Er schijnt verzet te zijn van de demokratische deelen van het Perzische volk en de Russische revolutionairen, vooral in de Kaukasus, verzetten zich wat ze kunnen. Reeds zijn er eenigen tot den strop veroordeeld. Het is ook de vraag of de Engelsche «liberale» Regeering de steun van de Engelsche handels-bourgeoisie zal krijgen. In elk geval is er kans dat Perzië voor Rusland wordt, erger dan Tripoli voor Italië, een bron van verzwakking, en daardoor van nieuwe opleving der Revolutie.

*

Ook Spanje krijgt gevoelige klappen ten gevolge van zijn koloniale rooftochten in Marokko tegen de Riffbewoners. Thans werden bij een gevecht 70 man gedood en meer dan 200 man gewond. Bovendien blijven de arbeiders in de groote steden tegen de koloniale expeditie protesteeren. In Barcelona en elders trad de overheid weer met geweld op.

*

De Heer Mac Donald, èèn van de brutaalste figuren van het internationale revisionisme en leider van de Engelsche Arbeiders Partij, stemde met zijn partijgenooten op de vroeger reeds genoemde zes na, vóór de zgn. nationale verzekeringswet van den „radikalen" Minister Lloyd George. Zooals men weet belast deze wet de meeste arbeiders en vrouwen, en wel de armste, met hooge bijdragen zonder ze eigenlijk te verzekeren. Bovendien betalen niet eigenlijk de staat maar alweer de vrouwen en de jonge arbeiders de onkosten die uit deze „liberale" ziekte- en invaliditeits-wet voortvloeien. Ten slotte maakt deze wet dat de Engelsche vakvereenigingen òf steun-vereenigingen in de zin van de wet moeten worden, en dan kunnen ze alleen de „aristokratie" der arbeiders aantrekken, òf strijdvereeniging blijven maar dan gaan velen hunner leden liever naar een „steun-vereeniging". Maar de revisionistische leiders zien niet om (naar de arbeiders, wel te verstaan), en onder de bekende revisionistische leuze: *dat de gebreken maar eens in de praktijk moeten blijken,* stemden ze voor.... de liberale wet. Wanneer zullen dergelijke misleiders uit de Internationale uitgewezen worden?

*

Waar het revisionisme hoogtij viert is alles mogelijk. Zoo zijn in Zweden 4 zich noemende soc.-dem. afgevaardigden lid geworden van een militaire Staatskommissie, die het leger moet „populariseeren", maar aan zijn „effektiviteit" niets mag veranderen! En dat, in de tijd van het meest mateloos brutaal imperialisme, waardoor Turkije, Perzië, China, ja het met Zweden stamverwante Finland bedreigd worden. In Zwitserland daarentegen is, nu de burgerlijk-revisionistische arbeidersfraktie door een meer revolutionaire werd vervangen, voor het eerst tegen het militarisme opgetreden.

*

Eenige weken geleden werd de Koning van Engeland, George V, die in vele opzichten op zijn neef de bloedczaar Nikolaas II lijkt, in de oude Indische hoofdstad Delhi tot Keizer van Indië gekroond. Bij die gelegenheid werd Delhi tot definitieve hoofdstad van Britsch-Indië verklaard in plaats van Kalkutta, omdat deze laatste stad langzamerhand tot broeinest van de revolutionaire agitatie in Indië was geworden. Al is dit dus een reaktionaire maatregel, om de Indische bureaukratie van de Indische revolutionairen verre te houden, toch is het een wijken voor het verzet en heeft de agitatie daarmee dus op Engeland een eerste overwinning behaald.

*

Bebel en Braun, de beide Voorzitters van de Duitsche Sociaaldemokratie, en afgevaardigden van het Partijbestuur ter regeling van de bekende discipline-breuk der revisionisten bij de raadsverkiezingen in Stuttgart, kregen van 4000 Stuttgarters partijgenooten tegen een minderheid van ± 200 de opdracht om de menschen, die met opzet het revisionistiche vervalschte stembiljet hadden gemaakt of verspreid, uit de Partij te doen uitsluiten. Het werd dan ook tijd dat men die revisionistische valsche munters eens hardhandig aangepakt, ook in de Duitsche Partij.

Uit de Vakbeweging.

Aan de hand van eenige in den Haagschen Bestuurdersbond gebeurde feiten hebben wij enkele weken geleden in *De Tribune* aangetoond, dat in de Haagsche vakbeweging meer en meer tegenstand ontwaakt tegen het streven van fanatieke S. D. A. P.'ers om bij alle gelegenheden onze partij uit te sluiten van algemeene acties van het proletariaat. Een merkwaardige bevestiging van ons betoog bracht de jongste vergadering van dien Bestuurdersbond.

Daar werd mededeeling gedaan van een ingekomen schrijven van onze partijafdeeling, waarin voorgesteld werd om, gemeenschappelijk met de S. D. A. P. en de beide plaatselijke afdeelingen der Ned. Ver. van Spoor- en Tramwegpersoneel, op 31 Januari een groote openbare vergadering te beleggen ter herdenking van de op 31 Januari 1903 uitgebroken spoorwegstaking Het bestuur van den H.B.B. stelde voor, dien brief voor kennisgeving aan te nemen en aan de S. D. P. te verzoeken voortaan van dergelijke uitnoodigingen verschoond te blijven. We zullen nu maar geen aandacht wijden aan de innerlijke tegenstrijdigheid van zulk een voorstel; de bedoeling was duidelijk en de voorzitter gaf ook de duidelijke toelichting, dat het bestuur eens voor al beslist wilde zien, dat de H. B. B op zulke uitnoodigingen van de S. D. P. nimmer zou ingaan.

Uit de vergadering kwam echter verzet tegen dit «bezopen» voorstel (zooals het door een afgevaardigde werd genoemd), en niet alleen van de zijde van onze partijgenooten, maar ook van andere vakvereenigingsbestuurders. Door het bestuur van de afd. Den Haag II (trampersoneel) der Ned. Vereeniging van Spoor- en Tramwegpersoneel werd een tegenvoorstel ingediend, strekkende om over ons schrijven in overleg te treden met beide afdeelingen dier vereeniging. Op zooveel tegenstand niet voorbereid trok het bestuur het algemeene deel van zijn voorstel in, behield echter het voorstel om onze uitnoodiging voor kennisgeving aan te nemen, er dus geen gevolg aan te geven.

Nu is het duidelijk dat de voorstanders van het tegenvoorstel, door het trampersoneel ingediend, die aan onze uitnoodiging gevolg wilden geven, lijnrecht tegenover het bestuursvoorstel stonden. Door een verwarring bij de stemming, zooals in arbeidersvergaderingen zoo veelvuldig voorkomt, stemden dezen, ook de indienaars van het tegenvoorstel, echter niet tegen het bestuursvoorstel, maar blanco. Het gevolg van die onzuivere stemming was, dat het bestuur een meerderheid behaalde, maar die overwinning was zoodanig, dat zij de komende nederlaag voorspelt. Ziehier de cijfers: voor het bestuursvoorstel werden uitgebracht 20 stemmen, tegen 4, en blanco 30. Uit deze cijfers blijkt, dat, indien het tegenvoorstel het eerst in stemming ware gebracht, dit zou zijn aangenomen.

De dompers zien het einde van hun heerschappij met rassche schreden naderen!

B. C.

Agitatie tegen de Duurte.

Van de vakvereenigingen, *behalve die reeds bij het N. A. S. aangesloten zijn,* hebben zich de Federatieve Bond van *Gemeente-Werklieden,* de *Bootwerkers,* de Landelijke Federatie van *Bouwvakarbeiders* en de *Dienstbodenbond* bij het Nat. Agitatiekomitee tegen de Duurte aangesloten. Verder enkele plaatselijke groepen.

De volgende week zullen we nader omtrent de uitvoering der Agitatie kunnen berichten.

Van de Afdeelingen.

Amsterdam. Alles wat het Penningmeesterschap der afdeeling betreft, kan van heden af weer aan het oude adres: *BREDERODESTRAAT 82 II* gericht worden.

Vrijdag 29 December sprak Luteraan over „De opkomst van het socialisme in Holland." Vrijdag 17 Januari houden wij onze eerste cursusvergadering over het ontwerp-Program.

Onze Jaarvergadering vindt plaats op **Maandag 22 Januar** in de Geelvink terwijl de Afd. op de herdenkingsdag van de spoorwegstaking, 31 Januari en naar aanleiding van de Duitsche verkiezingen een openbare vergadering zal beleggen, waar De Visser en Wijnkoop zullen spreken.

Denkt erom, Amsterdammers, Vrijdagavond 17 Januari eerste Kursus-vergadering over het Ontwerp-Program in de Doelen, Kloveniersburgwal 100.

Den Haag. Voor een 40-tal personen sprak 29 December de Visser over het modern Militarisme.

Leiden. De afd. besloot een cursus te organiseeren in 4 avonden, einde Januari en Februari, over de onderwerpen: „Wat wil de sociaaldemokratie" en „De strijd der sociaaldemokratie".

De eerste bijeenkomst van de ontwikkelingsclub is vastgesteld op 9 Januari in De Blauwe Vaan Inleider Raar: over „Sociaaldemokratie en vakbeweging." Alle partijgenooten zijn welkom. Introductie toegestaan.

Rotterdam. Op de Kerstvergadering der S. D. A. P. spraken de Zeeuw en Spiekman. De eerste scheen uit bizondere bronnen kennis geput te hebben, omtrent het leven van een zekere Jezus, den legendarischen stichter van het Christendom, wiens daden en woorden hij nauwkeurig beschreef. De vergelijking met de daden der huidige christenen viel natuurlijk niet erg gunstig uit voor de laatste. Spiekman *beloofde* een blik te slaan op de arbeidersbeweging in 't algemeen, maar hield een van zijn bekende oppervlakkige „redevoeringen". Onzerzijds meldde v. Ravesteyn zich aan voor debat, wat hem na eenige schermutseling met den voorzitter, die 't eerst wilde beperken, vrij werd toegestaan De helft van de 350 reformisten waren toen al vertrokken. Onze debater toonde, volgens het *Volksweekblad,* ongewoon „tam", aan, dat de Arbeiderspartij de arbeiders hoe langer hoe meer verdeelt. Nu is dit ook in de oogen der Rotterdamsche reformisten een kleinigheid. Zij hebben reeds het succes behaald, dat er nu de helft bezoekers waren vergeleken met enkele jaren geleden.

Vlissingen. Door het P. A. S. en de afd. S. D. P. alhier is per advertentie een uitnoodiging gericht tot alle arbeidersorganisaties, staande op het standpunt van de klassestrijd, om op Vrijdag 5 dezer een vergadering bij te wonen tot oprichting van een plaatselik agitatie-komité tegen de duurte.

Zwolle. Zaterdagavond jl. sprak Wijnkoop in een feestavond van De Zaaier over de Soc. opvoeding van de jeugd.

De voorzitter Schuurman wekte aan het eind op tot strijd voor De Zaaier, ook tegenover de S. D. A. P., die de jeugd-organisatie poogt te breken. De opkomst was tamelijk goed.

Voor een goed bezochte cursusvergadering sprak van Schie uit Leiden over: „Is het einde van het Kapitalisme nabij?"

Eenig debat over koloniale politiek met een S. D. A. Per.

De coöperatie „Vooruit" trok *f* 15 uit voor onze afdeeling.

Korrespondentie. «Verschillende» stukjes, o. a. Uit Haarlem, Maastricht, en Twente, moesten blijven liggen tot het volgend nnmmer.

Advertentiën.

Te Koop

voor de meestbiedende, jaargang 2, 3 en 4 van „DE TRIBUNE". Brieven fr. Letter A. Bureau van dit blad.

S. D. P. Afd. Den Haag.

BUITENGEWONE HUISHOUDELIJKE VERGADERING op Zondag 7 Januari 's avonds te 7 uur in het Gem. Werkliedengebouw, Jan Hendrikstr 24.

Zeer belangrijke agenda.

Opkomst dringend noodzakelijk.

HET BESTUUR.